

HURYCHOVÁ, Veronika. *Výtvarný umělec jako kreativní tvůrce a podnikatel*. Praha: PedF UK, katedra psychologie, 2024. Diplomová práce. – 117 s. + přílohy.

Posudek vedoucího.

Předložená práce je velice zajímavá. Zavádí nás pomocí rozhovorů s úspěšně prodávajícími malíři do komplexního světa tvorby a jejího prodeje a konzumace. Ukáže se přitom, že prodej je vlastně nakročen do tvorby samé, která je ale současně něčím velmi intimním, čímsi jako plození a výchova dítěte.

Oceňuji, že autorka bádala velmi samostatně.

Práce, psaná v nadprůměrně kultivované češtině, se dělí na část teoretickou, metodologickou a empirickou. Při vynechání zdařilých dvou částí přejdu k té empirické. Ta spočívá ve čtyřech polořízených rozhovorech s třemi muži a jednou ženou. Jejich výpovědi byly podrobně zpracovány pomocí Interpretativní fenomenologické analýzy, z ní vzešla klíčová témata: 1) Okolnosti a faktory ovlivňující vkročení do tvorby a rozvoj kariéry; 2) Balancování podnikatelského křesla /in vivo kód respondenta/ a autenticity; 3) Tvorba – důležitost vývoje a vztah k tvorbě; 4) Naplnění a ponoření.

Už před tímto pěkným zpracováním je ovšem třeba ocenit i to, jaký výborný raport si s informanty studentka vybudovala: viz též, že za nimi jela do ateliérů a nespolehla se na pohodlné on-line.

Další mimořádná věc. Zvažovalo se, zda dát do příloh přímo digi-kopie děl výtvarníků. Nakonec se autorka rozhodla provést tzv. ekfráze jejich děl, tj. slovní popisy vizuální. To představuje samostatný a nesnadný úkon, jenž vlastně není nikde učen a jenž se velmi zdařil.

Přistoupím nyní k některým (ne ke všem) bodům, jimiž mě práce *osobně* zaujala, s tím, že by mohla zaujmout i jiné osoby.

Tvorba je vždycky šťastná, a to se zde opět ukázalo: všichni čtyři malíři jsou jí naplnění a takřka obrozeni.

Zajímavé je, že ani v jednom případě nešlo o plánovanou kariéru, ale o jakousi objektivní či připravenou náhodu: jeden umělec třeba dostal od citlivé manželky k Vánocům pastely, a aby dárkyni neurazil, tak zkusil kreslit... Další si vyvěsil svůj ryze soukromý obraz doma a fotka jeho interiéru vyvolala zájem, aby něco podobného namaloval. Nachystanost byla v tom, že všichni už od dětství rádi kreslili či malovali.

Zajímavý je kontakt s kupujícími, který v některých případech jde až do zakázek, jež ale nejsou vůbec umělci vůbec odmítány.

Prodej a cena jsou jakýmsi průsečíkem rozporných determinant: na jedné straně se cena zvyšuje s předchozím úspěchem nebo se dokonce zavede kritérium odvedené práce a spotřebovaného materiálu (velikost formátu), na druhé straně jsou díla, která tvůrci odmítají prodat, hned prodat, nebo se přinejmenším o ceně „handrkovat“.

Také mě velmi a vlastně pozitivně překvapilo, kolik zájemců by chtělo mít doma obraz, někde nad gaučem třeba, moci si ho užívat nad návštěvy galerie. I kdyby to nebylo veledílo, lze se nadít, že se tam přece jen cosi cenného vizuálního čte, bere do sebe. To je dobře.

Práce pro mě bylo velice zajímavá. Hodnotím ji jako velmi nadprůměrnou a plně ji doporučuji k úspěšné obhajobě.